

SHB 305 AİLELERLE SOSYAL HİZMET

Doç. Dr. Melahat DEMİRBİLEK

AİLE İÇİ ŞİDDET

- *Şiddet* Dünya Sağlık Örgütü tarafından “fiziksel güç ya da kuvvetin amaçlı bir şekilde kendine, başkasına, bir guruba ya da topluluğa karşı fiziksel zarara ya da fiziksel zararlarla sonuçlanma ihtimalinin artmasına, psikolojik zarara, ölüme, gelişim sorunlarına ya da yoksunluğa neden olacak şekilde tehdit edici biçimde ya da gerçekten kullanılması” olarak tanımlanmaktadır (Beyazıt ve Bütün Ayhan, 2016, s.115).

- En yaygın şiddet türlerinden biri de aile içi şiddettir. Ancak aile içi şiddet özel ilişkiler çerçevesinde gerçekleştiğinden çoğunlukla üstü örtük kalmaktadır (Beyazıt ve Bütün Ayhan, 2016, s.115).

- Şiddet ve şiddetin neden olduğu korku aile fonksiyonları üzerinde yıkıcı etki oluşturmaktadır. Ev içinde şiddete maruz kalmak ya da şiddete tanık olmak tüm aile üyeleri üzerinde fiziksel ve duygusal hasara neden olmaktadır (Baygal, 2016, s.178).

- Aile içi şiddet denilince genellikle ilk olarak kadına yönelik şiddet akla gelse de ailedeki tüm bireyler zaman zaman diğer aile bireyelerine şiddet uygulayabilmektedirler (Baygal, 2016, s.181).

- Aile içi şiddet ortaya çıkış biçimi ve nedenlerine göre genelde dört grupta incelenmektedir. Bunlar:
- A) Fiziksel şiddet
- B) Psikolojik/duygusal şiddet
- C) Cinsel şiddet
- D) Ekonomik şiddet

Fiziksel Şiddet

- Fiziksel şiddet aile içi şiddetin en sık ve görünür biçimidir. Fiziksel şiddet türleri arasında;
- Yaralama, darp
- Vurma, tokat atma
- Yumruklama, tekmeleme
- İtme, kol bükme, bir cisim fırlatma
- Boğazını sıkma
- Isırma, boğmaya çalışma
- Kezzap ya da kaynar suyla yakma
- İşkence yapma
- Kesici-delici aletle yaralama
- Öldürme gibi eylemler yer alır (Baygal, 2016, s.183; Beyazıt ve Bütün Ayhan, 2016, s.115; Özgür Bayır, 2016, s.42-43; Zastrow, 2014, s.270).

Psikolojik/Duygusal Şiddet

- En yaygın Őiddet tűrű olan psikolojik Őiddet, aile bireylerinin psikolojik bűtűnlűğűnű ađır Őekilde ihlal etmektedir. Bu Őiddet tűrű, Őiddete uđrayan aile bireyinin kendine inancını, gűvenini, kimliđini kaybetmesine yol açmaktadır (Baygal, 2016, s. 184).

- Duyguların ve duygusal gereksinimlerin öfke, gerginlik boşaltma amacıyla karşı tarafa baskı uygulayabilmek için tutarlı bir şekilde istismar edilmesi şeklinde ortaya çıkmaktadır (Beyazıt ve Bütün Ayhan, 2016, s.115).

- Duygusal Şiddet rnekleri arasında;
- Bađırmak
- Hakaret etmek
- Küfretmek
- Küçük düşürmek
- AŐađılamak
- Alay etmek
- Gzn korkutma
- İsim takma
- Sürekli eleŐtirme yer almaktadır (Baygal, 2016, s.184; Beyazıt ve Bütün Ayhan, 2016, s.115; zgr Bayır, 2016, s.44; Zastrow, 2014, s.270).

Cinsel Şiddet

- Cinselliğin bir tehdit, sindirme ve kontrol etme aracı olarak kullanılmasıdır. Kişiyi istemediği biçimlerde ve zamanda cinsel ilişkiye zorlamak, istenmeyen gebeliğe ya da cinsel yolla bulaşan hastalıklara yakalanmasına neden olmak, tecavüz etme, cinsel organlara zarar verme, cinsel nesne muamelesi yapma gibi eylemlerdir (Baygal, 2016, s. 184-185; Beyazıt ve Bütün Ayhan, 2016, s.115).

Ekonomik Şiddet

- Ekonomik kaynakların ve paranın düzenli olarak aile üyeleri üzerinde bir yaptırım, tehdit ve kontrol aracı olarak kullanılmasıdır (Beyazıt ve Bütün Ayhan, 2016, s.116).
- Örnekler arasında; gücü yettiği halde evin masraflarını karşılamama, maddi konularda tek başına karar verme, para vermeme, kişinin mallarına ve kazancına el koyma, kişinin kazanç sağlamasına, çalışmasına engel olma ya da zorla çalıştırma yer alır (Baygal, 2016, s. 186 ; Beyazıt ve Bütün Ayhan, 2016, s.116).

Aile İçi kadına Yönelik Şiddet

- Kadına karşı şiddet, kadınlar ve erkekler arasındaki eşit olmayan güç ilişkilerinin bir sonucu olarak ortaya çıkmaktadır. Şiddetin amacı kadının davranışlarını korkuya dayalı olarak kontrol etmektir (Baygal, 2016, s. 186).
- Kadına yönelik şiddet kadının fiziksel, cinsel ya da psikolojik olarak zarar görmesiyle ya da acı çekmesiyle sonuçlanan veya sonuçlanması muhtemel hareketlerdir (Baygal, 2016, s. 187).

Aile İçi Çocuğa Yönelik Şiddet

- Aile içi yaşanan şiddetin en fazla hedefi olanlardan biri de çocuklardır. Ancak kadına yönelik şiddette olduğu gibi aile içi mahremiyet sınırları içinde genellikle gizli tutulmaktadır.
- Çocuğa yönelik şiddet anne-baba-bakıcı gibi bir erişkin tarafından çocuğa yöneltilen ve çocuğun gelişimini engelleyen ya da kısıtlayan eylem ya da eylemsizliklerin bütünüdür (Baygal, 2016, s.191).

- Bir taraftan şiddet gören annenin çocuğuna şiddet göstermesi, diğer taraftan anne-baba arasındaki şiddete tanık olan çocuğun duygusal zarar görmesi gibi nedenlerle çocuklar yetişkin aile üyeleri arasındaki şiddetin kurbanı olmaktadır (Ayan, 2012, s.661).

Aile İçi Erkeęe Yönelik Şiddet

- Kadınlar ve çocuklar kadar yoğun olmasa da aile içinde erkekler de Şiddete maruz kalabilmektedir (Beyazıt ve Bütün Ayhan, 2016, s.121).

- Kadınlar erkeklere fiziksel ve duygusal şiddet, finansal baskı, cinsellik konusunda aşağılama, yoğun kıskançlık, küsmek, başkalarının yanında erkeği küçük düşürmek, sık sık ayrılıkla tehdit etmek, çocuklarına babalarının eksik yönlerini anlatarak onların da erkeği aşağılamalarına yol açmak gibi değişik türde şiddet uygulamaktadırlar (Baygal, 2016, s.189; Beyazıt ve Bütün Ayhan, 2016, s.122-123).

○ -

Aile İçi Yaşlıya Yönelik Şiddet

- Yaşlılık dönemi diğer bireylere bağımlılığın arttığı, emeklilik ve üretkenlik kaybına bağılı ekonomik gücün azaldığı, statü kaybı, sağılık ve psiko sosyal sorunların yaşandığı bir dönemdir. Başkalarına bağımlı yaşamak zorunda kalmak yaşlıların şiddete maruz kalma riskini artırmaktadır (Beyazıt ve Bütün Ayhan, 2016, s.121-122).

- Aile içi şiddetin diğer türlerinde olduğu gibi yaşlı bireyler de fiziksel, duygusal, cinsel ve ekonomik şiddete maruz kalmaktadırlar (Beyazıt ve Bütün Ayhan, 2016, s.122).
- Yaşlıya yönelik şiddet daha çok ileri yaşlarda (75 yaş ve üzeri) uygulanmaktadır. Bu yaşlarda birey diğer aile üyelerine daha bağımlı hale gelmekte, bu nedenle direkt olarak şiddete direnememekte ve şiddete karşı tavır alması güçleşmektedir (Baygal, 2016, s.194).

KAYNAKLAR

- Ayan, S. (2012). Kadına Karşı Şiddetin Çocuk Üzerindeki Etkileri. (yay. Haz. Dolunay Şenol, Sıtkı Yıldız, Talat Kıymaz, Hasan Kala) Uluslar arası Katılımlı kadına ve Çocuğa Karşı Şiddet Sempozyumu Bildiri Kitabı içinde. Ankara: 660-670.
- Baygal, A. (2016). Şiddetin Aile İçi Görünümleri. (Ed.) Nurşen Adak. Değişen Toplumda Değişen Aile Sosyolojik Tartışmalar içinde. 2. Baskı. Ankara: Siyasal Kitabevi. Ss.177-199.
- Beyazıt, U.; Bütün Ayhan, A. (2016). Ailen İçi Şiddet. (Ed.) Gülen Baran. Aile Yaşam Dinamiği içinde. 1. Basım. Ankara: Pelikan Yayıncılık. 3-32. ss.113-144.
- Özgür Bayır, Ö. (2016). Aile Sorunları. (Ed. Yusuf Genç ve Hasan Hüseyin Taylan). Aile ve Çocukla Sosyal Hizmet içinde. 1. Basım. Anadolu Üniversitesi Yayınları. Eskişehir:40-73.
- Türkiye 'de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Raporu (2009). T.C. Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü. Ankara.
- Zastrow, C. (2014). Sosyal Hizmete Giriş. (Çev. Ed.) Durdu Baran Çiftçi. 2. Baskı. Ankara: Nika Yayınevi.